

Муниципальное автономное общеобразовательное учреждение

«Усть-Туркская средняя общеобразовательная школа»

Бажуковский филиал

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора

/Аитова Э.Р.

УТВЕРЖДЕНО

Директор

/Юсупова И.Ф.

Приказ №271-07-01-11-111
от 01.09.2025 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

курса внеурочной деятельности

«Занимательная грамматика татарского языка»

для обучающихся 5го класса

с. Бажуки, 2025г.

Аңлатма язуы

Яңа федераль дәүләт стандартларының төп максаты һәм бурычы булып балаларда белем алырга кызыксыну һәм теләк уяту, мөстәкыйль уйларга, алган белемнәрен практикада куллана белергә өйрәтү тора. Яңа буын федераль дәүләт стандартларының принципияль аермалыгы булып белем алуның күрсәткеченә, нәтижәсенә ориентлашу тора.

“Күңелле татар теле” түгәрәге программасы 5нче сыйныфта укучы балаларга татар телен тирәнтен өйрәнү өчен төзелде. Әлеге программа 34 сәгатькә исәпләнгән. Программа берничә теманы үз эченә ала. Аларның һәркайсында төрле эш формалары һәм ысуллары: лекция, семинар, әңгәмә, укучыларның мөстәкыйль, гамәли һәм ижади эшләр кулланыла.

Программада тәкъдим ителгән темалар укучылар өчен кызыклы, аларны ижади эзләнәргә, фикер йөртәргә өйрәтә, мәктәп программасының дәвамы була ала.

Түгәрәк программасының максаты

Максат: татар теле фәне буенча белемнәрен киңәйтү, тирәнәйтү һәм ныгыту; укучыларны татар теленә кызыклы фән булуына төшендерү.

Бурычлар:

Дидактик:

- татар теленә уку фәне буларак кызыксыну үстерү;
- татар теле грамматикасы буенча белем, күнекмәләр булдыру;
- укучыларның сүзлек запасларын үстерү;

- укучыларда татар теленә хөрмәт һәм ихтирам тәрбияләү, телнең чисталыгын, дәрәсләген саклау, телне, халыкның рухи мирасын өйрәнүгә кызыксыну уяту;

Тәрбияви:

- Китап белән эшли белү культурасы тәрбияләү;
- .укучыларда фикерләү культурасы, кызыксыну формалаштыру һәм үстерү;

Үстерелешле:

- укучыларның фикер йөртүен һәм тапкырлыкларын үстерү;
- төрле сүзлекләр белән эшли белүләрен үстерү;

Укучыларның белем, күнекмәләренә төп таләпләр

Предметны уку программасына нигезләнеп үзләштерү нәтижәләре

Шәхескә юнәлтелгән УУГ (универсаль уку гамәлләре)

- үз эшчәнлегенә нәтижәләрен яхшыртуга ихтыяж формалаштыру;
- үз мөмкинлекләренә баяләү, тормыш тәҗрибәсен куллану;
- түгәрәктә үзенә белем һәм күнекмәләрен куллану;
- үз фикеренә әйтә белү;
- ижади эшчәнлеккә омтылыш булдыру;

Танып белү универсаль уку гамәлләре

- үзгә кирәкле информацияне таба белү; анализлый һәм информацияне баяли белү;
- логик фикерләү чылбырын төзү;
- тәкъдим ителгән план ярдәмендә предмет, күренешләрен сурәтләү;
- тәҗрибә куллану аша нәтижә чыгару;

Регулятив (көйләгеч) универсаль уку гамәлләре

- -белгәнне һәм белмәгәнне аера белү;
- -үз эшчәнлегенә контрольгә алу, рәсемнәр ярдәмендә биремне үтәүнең дәрәсләген тикшерү;
- -эшләнмәк эшкә мөстәкыйль максат куя белү;
- -үз-үзгә ихтыяр буенча көйләү;
- -баяләү нәтижәсен шартлы символик формада чагылдыру;

- түгәрәктә өйрәнелгән материалның фәнне өйрәнүдәге, тормыштагы әһәмиятен ачыклау;
- -үтәлгән эшнәң сыйфатын һәм дәрәжәсен билгеләү, уңышлылыгына бәя бирү;. уңышсызлыкларның сәбәбен аңлай һәм ул ситуациядән чыгу юлларын таба белү.

Коммуникатив универсаль уку гамәлләре

- тыңлаучыларга аңлаешлы сөйләм төзү;
- күзаллау, фаразлау; логик фикер йөртү осталыгы; күршен белән
- хезмәттәшлек итү; фикерләү сәләтен үстерү, карарлар кабул итү һәм аны тормышка ашыру; үз фикереңне тулы, төгәл һәм ачык, аңлаешлы итеп әйтү, аны яклау;
- житмәгән мәгълүматны башкалардан сорашып белү; иптәшеңнең үз-үзен тотышы белән идарә итү.

Календарь тематик план

№	Курсның темасы	Сәг са ны	Вакыт ы	Эш формасы	Кулланылган эш ысуллары
1	Кереш. Түгәрәк курсының эчтәлеген белән танышу. Куркынычсызлык кагыйдәләре белән таныштыру.	1	3.09	әңгәмә	Кызыклы сораулар, тизәйткеч, башваткычлар чишү
2	“И минем жандай кадерле, татар телем!”	1	10.09.	әңгәмә	Туган тел турында мәкальләр ятлау
3	Күренекле татар тел галимнәре, тел белгечләре турында мәгълүмат бирү	1	16.09.	презентация	Тел турында язган шагыйрьләрнең шигырьләрен искә төшерү, китаптан уку

4	«Минем тормышымда туган телнең әһәмияте» темасына сочинение	1	23.09.	диалог	Сүзләр запасын туплау өстендә эшләү
5	Фонетика патшалыгына сәяхәт.	1	30.09.	уен	Авазларны һәм хәрефләрне таний, аера белү
6	Фонетик транскрипция	1	7.10.	практикум	Транскрипцияне белү
7	“Сузыклар һәм тартыклар интеллектуаль ярышы”бәйгесе	1	14.10.	уен-ярыш	Сузык һәм тартыкларның квалификациясен белү
8	Сингармонизм, аның төрләре.	1	21.10.	китап белән эш	Рәт һәм ирен гармониясенә карата үзбашка эш
9	[в ,w] тартыклары. Дифтонг.	1	11.11.		Ярыш, уен, китап белән эш
10	Ижек калыплары. Ачык һәм ябык ижекләр.	1	18.11.	тактада эш	Үзбашка эш, чылбырлап уен
11	Фонетик уеннар	1	25.11.	уен	Төрле характердагы уеннар
12	Сүзләрне дәрәс куллану һәм дәрәс язу күнегүләре	1	2.12.	китап белән эш	Дәрәс сөйләү, дәрәс язуга күнегүләр
13	“Иң грамоталы язучы” конкурсы	1	9.12.	диктант	Грамоталылыкны тикшерүгә язма эш
14	Төрле сүзләрдә басымны билгеләргә өйрәнү	1	16.12.	уен	Чылбырлап тактада, урында эшләү
15	Графика. Язу ничек барлыкка килгән?	1	23.12.	лекция-әңгәмә	Реферат яклау
16	Алфавитта кемнәр яши?	1	13.01.	диалог-әңгәмә	Алфавитны яттан сөйләү
17	Без әкият язабыз	1	20.01.	БСУ	Бирелгән тема буенча әкият чыгара, аны яза белү
18	Шарадалар һәм метаграммалар	1	27.01.	практикум	Шарадалар һәм метаграммалар чишү

19	Тестлар эшләү	1	3.02.	тикшерү-ныгыту	Тестлар эшләү
20	Сүзгә фонетик анализ ясау	1	10.02.	белемнәрне системалаштыру	Сүзгә фонетик анализ ясау
21	Лексика илендә	1	17.02.	әңгәмә	Реферат яклау
22	Синонимнар	1	24.02.	лексик домино уйнау	«Мин әйтәм, син әйт» уеннын уйнау
23	Антонимнар	1	3.03.	лексик домино уйнау	“Кара-каршы ярыш” уенын үткәрү
24	Омонимнар.	1	17.03.	лексик лото уйнау	“Кем күбрәк белә” уенын үткәрү
25	Мавыктыргыч фразеологизмнар.	1	31.03.	лекция	Жөмлэләр төзү, сүзлекләр белән эшләү
26	Бер һәм күпмәгънәле сүzlәр.	1	7.04.	әңгәмә	Сүзлек белән эшләү
27	Туры һәм күчерелмә мәгънәле сүzlәр	1	14.04.	диалог	Китап белән эш, уеннар
28	Килеп чыгышы ягыннан татар теленең сүзлек составы	1	21.04.	диалог-әңгәмә	Китап белән эш
29	Алынма сүzlәрне аера белүгә	1	28.04.	практикум	Презентация карау, китап белән эшләү

	күнегүләр				
30	Викторина «Сүзләр илендә».	1	5.05.	уен-ярыш	Төрле характердагы сорау-биремнәрне үтәү
31	Лексикография. Татарчадан русчага һәм русчадан татарчага тәржемә итү күнегүләре.	1	12.05.	сүзлекләр белән эш	Сүзлекләр белән эшләү
32	Без проект язабыз	1	19.05.	әңгәмә	Проект язарга өйрәнү, бергәләп проект язу
33	Бер темага проект язу	1	19.05.	үзбашка эш	Проект язу
34	Түгәрәк эшенә йомгак ясау	1	26.05.	әңгәмә -диалог	Эшкә нәтижә ясау

Көтелгән нәтижэләр

- алган белемнәрен практикада куллану;
- төрле конкурс, интеллектуаль бәйге, олимпиадаларга эзерләнү һәм катнашу.

Программаның күләме укучылар үзләренең һөнәри омтылышларын, сәләтләрен ачыкларга, традицион булмаган дәрес төрләре аша матур сөйли, аралаша, үз фикереңне эзлекле, аңлаешлы итеп әйтеп бирүнең киләчәк тормышта бик кирәк булуына ышандыру өчен җитәрлек дип уйлыйм.